

משנה • חמ"ד

מסכת מגילה

כיתה ז' • דפי חזרה לתלמיד

שם התלמיד: _____ כיתה: _____

לְיִהוּדִים הָיְתָה אוֹרָה וְשִׁמְחָה וְשָׁשׁוֹן וְיִקָּר

(אסתר ח, טז)

פרק ראשון – מגילה נקראת • דף חזרה • פרק א

דף חזרה – פרק ראשון: מגילה נקראת

עיינו בכל משניות פרק א. ענו על השאלות בלי להסתכל במחברת – ואחר כך בדקו את עצמכם במשנה.

חלק א: מתי קוראים? (משניות א-ד)

השלימו את לוח הקריאה. בכל שורה – היום בשבוע שבו חל י"ד באדר.

י"ד חל ביום...	כפרים	עיירות גדולות	כרכים מוקפים חומה
שלישי			
חמישי			
שישי (ערב שבת)			
שבת			

1. הסבירו בעזרת הלוח: מאיפה באים הימים י"א, י"ב וי"ג שבמשנה א?

---

2. עיר שיש בה תשעה בטלנים בלבד – האם היא «עיר גדולה» או «כפר»? _____
 _____ . כי עיר גדולה צריכה _____ .

3. מיינו לפי משנה ג: מקדימין או מאחרין?

מקדימין / מאחרין	הדבר
	קריאת המגילה שחלה בשבת
	תשעה באב שחל בשבת
	חגיגה והקהל
	זמן עצי כהנים

4. קראו את המגילה באדר ראשון, ואחר כך בית הדין עיבר את השנה. מה עושים? _____
 _____ .

חלק ב: «אין בין... אלא...» (משניות ה-יא)

לפניכם מקרים. כתבו איזו השוואה מן הפרק עוזרת לפתור כל אחד, ומה הדין.

המקרה	ההשוואה	הדין
ביום טוב רוצים לאפות עוגה לסעודת החג.		
ראובן אמר «הרי עלי נְשָׁלָמִים», הפריש כבש והכבש ברח.		
מצורע מוסגר נרפא.		
סופר שואל אם מותר לכתוב תפילין בכתב אחר.		
בימי שילה אדם אכל מעשר שני על גבעה שממנה רואים את שילה.		

מי קודם – מה חמור יותר?

בכל זוג הקיפו את הצד שיש בו דין נוסף (החמור יותר), וכתבו מהו הדין הנוסף.

צד א	צד ב	הדין הנוסף – ולמי?
מודר הנאה	מודר מאכל	
כהן משוח	מרובה בגדים	
במה גדולה	במה קטנה	
מצורע מוסגר	מצורע מוחלט	

שאלת אתגר

5. משנה ד מתחילה את שרשרת «אין בין», ומשנה יא מסיימת אותה. מה הקשר בין ההשוואה הראשונה (אדר ראשון ואדר שני) להשוואה האחרונה (שילה וירושלים)? נסו למצוא דבר משותף.

הִדְרוּ עֲלֵיכֶם פֶּרֶק מִגִּלְתָּה נִקְרָאת

פרק שני – הקורא למפרע • דף חזרה • פרק ב

דף חזרה – פרק שני: הקורא למפרע

לפניכם משימות על כל פרק «הקורא למפרע» (משניות א-ו). היעזרו במשנה ובברטנורא.

משימה 1 – מה הדין? הכריעו והסבירו

המקרה	הדין	הנימוק מן המשנה או מן הברטנורא
חזן קרא את המגילה מתוך מגילה שכתובה בצבע שעשוי מאבן אדומה.		
אדם קרא את פרק ט' של המגילה, ואחר כך את פרקים א'-ח'.		
בפורים, בשעת צהריים, נזכר אדם שעוד לא שמע מגילה ביום.		
ילד בן 10 קרא מגילה כשרה לפני הציבור.		
אדם שמע את המגילה רק מ«אִישׁ יְהוּדִי» ואילך.		

משימה 2 – מצאו את הפסוק

הברטנורא מביא בפרק הזה כמה פסוקים כמקור לדינים. התאימו כל פסוק לדין שנלמד ממנו.

הפסוק	הדין שנלמד ממנו
«וְהַיְמִים הָאֵלֶּה נִזְכָּרִים וְנִעֲשִׂים»	הקטר חלבים ואברים כשר כל הלילה
«כָּתַב זֹאת זְכָרוֹן בְּסֵפֶר»	מילה רק ביום
«וַיְבִיחַם הַשָּׁמַיִם יְמוֹל»	לא קוראים את המגילה למפרע
«עַל מוֹקְדָה עַל הַמִּזְבֵּחַ כָּל הַלֵּילָה»	לא קוראים את המגילה על פה

משימה 3 – עמוד השחר והנץ החמה

1. הברטנורא מביא פסוק מספר נחמיה: «מעלות השחר ועד צאת הכוכבים». מה הוא מוכיח ממנו?

2. אם עמוד השחר כבר נחשב יום, למה אמרה המשנה «עד שתנץ החמה»? (היעזרו בסוף דברי הברטנורא על משנה ד)

משימה 4 – כאמד"ט על משנה ו

כותרת	אומר	מקרה	דין	טעם

הדרן עלך פרק הקורא למפרע

פרק שלישי – בני העיר • דף חזרה • פרק ג

דף חזרה – פרק שלישי: בני העיר

עיינו בפרק ג משניות א-ו.

תחנה 1: סולם הקדושה

1. ועד בית הכנסת מכר תבה ישנה ב־5,000 ש"ח. קנו בהם מטפחות ב־3,000 ש"ח. מה מותר לקנות ב־2,000 ש"ח הנותרים: א) ספסלים לבית הכנסת; ב) עוד מטפחות; ג) ספר נביאים; ד) פרוכת לתבה?

---

2. מה ההבדל בין דעת רבי מאיר לדעת חכמים במכירת בית כנסת? כתבו גם כיצד נפסקה ההלכה.

תחנה 2: בית כנסת שחרב

3. כתבו שלושה דברים שאסור לעשות בבית כנסת שחרב, ואת המקור לכך.

---

4. אורח שאל: «אם המקום כבר חרב, מה זה משנה אם העשבים נשארים?» ענו לו לפי המשנה והברטנורא.

תחנה 3: ארבע פרשיות

השלימו: באיזו שבת קוראים כל פרשה?

מתי?	הפרשה
	פרה אדומה
	שקלים
	החדש הזה לכם
	זכור

5. מה פירוש «לכל מפסיקין» לפי הברטנורא? תנו שתי דוגמאות לימים כאלה מן המשנה.

תחנה 4: קריאה במועדים

- מה קוראים בשבועות? ☐ אחרי מות ☐ שבעה שבועות ☐ ויבא עמלק ☐ הנשיאים
- מה קוראים בחול המועד סוכות? ☐ פרשת מועדות ☐ ברכות וקללות ☐ קרבנות החג ☐ מעשה בראשית

6. מה הכלל שנלמד מן הפסוק «וידבר משה את מעדי ה' אל בני ישראל»?

אתגר

7. מצאו בפרק שני מקומות שבהם יש דבר «מיוחד» לפורים (רמז: משנה ד ומשנה ו).

פרק רביעי - הקורא עומד • דף חזרה - פרק ד

דף חזרה - פרק רביעי: הקורא עומד

דף חזרה על פרק ד. עיינו במשניות ובברטנורא לפי הצורך.

משנה בשורה אחת

כתבו במשפט קצר את הנושא של כל זוג משניות.

משניות	הנושא
א-ב	
ג-ד	
ה-ו	
ז-ח	
ט-י	

מספרים בפרק

מה מתאים לכל מספר? כתבו לפי הפרק.

המספר	על מה מדובר?
1	
3	
6	
9 + כהן	
10	

בחרו את התשובה הנכונה

- מי שקורא את המגילה: ☐ חייב לעמוד ☐ חייב לשבת ☐ רשאי לעמוד ורשאי לשבת ☐ קורא רק בשכיבה
- מתי מפטירין בנביא? ☐ בשני ובחמישי ☐ בראש חודש ☐ בחול המועד ☐ ביום טוב ובשבת
- למה קטן אינו פורס על שמע? (ברטנורא) ☐ כי אינו חייב בדבר ☐ מפני כבוד התורה ☐ כי אינו רואה ☐ כי הוא כהן
- מה הדין בתפילין מצופות זהב? ☐ הידור מצוה ☐ דרך החיצונים ☐ סכנה ☐ מותר רק בשבת

טעם לכל דין

1. למה לא מוסיפים עולים בשני ובחמישי? _____
2. למה בתורה קוראים למתרגם פסוק אחד בלבד? _____
3. למה המפטיר עובר לפני התיבה? _____
4. למה כהן עם מום בידיו אינו נושא כפיו? _____
5. למה משתקין את האומר «ועל טוב יזכר שמך»? _____

חושבים לעומק

6. בפרק חוזרים שוב ושוב שני ערכים: «כבוד הציבור» ו«כבוד התורה». בחרו שני דינים מן הפרק והראו בכל אחד איזה ערך הוא שומר.

חידון מסכם – מסכת מגילה בולה

7. באיזה תאריך קוראים את המגילה בכרכים המוקפים חומה מימות יהושע בן נון? _____
8. השלימו: אין בין יום טוב לשבת, אלא _____ בלבד.
9. ספרים נכתבים בכל לשון. ותפילין ומזוזות? _____
10. הקורא את המגילה למפרע - _____.
11. מי אינו כשר לקרוא את המגילה לפי תנא קמא? _____
12. כתבו את ארבע הפרשיות לפי הסדר: _____, _____, _____, _____.
13. בית הכנסת שחרב - האם מותר לעשות אותו קפנדריא (קיצור דרך)? _____

במשפט אחד

כתוב במשפט אחד את הדבר החשוב ביותר שלמדת ביחידה:

הדרך עלך מסכת מגילה

מסכת מגילה

כיתה ז' • דפי חזרה

בחוברת:

המשנה בחיינו

עיון בברטנורא

תרשים כאמד"ט

מילון המשנה

לשון המשנה

הַדָּרוֹן עַל־הַמַּסְכָּת מִגִּילָה

וְהַדָּרוֹן עָלוּ, דַּעְתּוֹ עָלָה וְדַעְתָּהּ עָלוּ